

Program Wychowawczo- Profilaktyczny

Szkoły Podstawowej nr 1 z Oddziałami
Sportowymi w Międzyrzeczu

Opracował zespół nauczycieli w składzie:

Małgorzata Stucka

Mirosława Gemborowska

Izabela Kostrzewa

Renata Kubiak

Anna Zięba

Janusz Rutkowski

Marcin Jędrowski

Spis treści

PREAMBUŁA.....	3
PROFIL UCZNIĄ.....	9
Rozdział I Budowanie pewności siebie i kształtowanie zaradności życiowej	10
Wprowadzenie.....	10
Program Wychowawczo - Profilaktyczny	10
Rozdział II Budowanie świadomości i przynależności narodowej.....	16
Wprowadzenie.....	16
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	17
Rozdział III Wychowanie do wartości	19
Wprowadzenie.....	19
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	22
Rozdział IV Przemoc i agresja w szkole	24
Wprowadzenie.....	24
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	25
Rozdział V Współpraca z rodzicami	27
Wprowadzenie.....	27
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	28
Rozdział VI Trudności w nauce i motywowanie uczniów	36
Wprowadzenie.....	36
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	36
Rozdział VII Zdrowy tryb życia	39
Wprowadzenie.....	39
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	39
Rozdział VIII Bezpieczeństwo w społeczności szkolnej	42
Wprowadzenie.....	42
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	42
Rozdział IX Trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych	45
Wprowadzenie.....	45
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	45
Rozdział X Środki psychoaktywne	47
Wprowadzenie.....	47
Program Wychowawczo-Profilaktyczny	47

PREAMBUŁA

Okres szkolny to dla młodego człowieka istotny czas, podczas którego kształtuje się jego poczucie tożsamości oraz osobowości. Zmiany zachodzą na drodze zdobywania nowego doświadczenia, uzyskiwania umiejętności i wiedzy. Poza zmianami poznawczymi, intelektualnymi, obserwuje się również szereg zmian natury biologicznej, które pojawiają się wraz z oddziaływaniem hormonów i związanymi z tym zmianami emocjonalności człowieka. Przed dorastającymi uczniami stoją również zadania związane z socjalizacją, czyli nawiązywanie relacji interpersonalnych ze swoim otoczeniem, umiejętności wyznaczania własnych i respektowania granic innych ludzi, zdolności zaspokajania potrzeb akceptacji oraz odkrywania i rozwijania własnych pasji i zainteresowań. Jest to czas, kiedy uczniowie kształtują swój światopogląd, formułują postawy moralne, a także określają swój aktualny styl i sposób na życie. Trudności, z którymi spotyka się młody człowiek w okresie dojrzewania, mogą przyczynić się do pojawiania się postaw z grupy zachowań ryzykownych. Z powodu wielości zachodzących w tym samym czasie zmian młody człowiek może czuć się zagubiony czy osamotniony i dlatego będzie szukać wsparcia i akceptacji innych ludzi. Tutaj zadaniem rodziców i nauczycieli jest wspieranie dzieci podczas tego okresu. Nie należy dopuścić do sytuacji, w której młody człowiek zostaje zmuszony do szukania aprobaty i zrozumienia w grupach zewnętrznych, których pobudki do działania mogą okazać się dalekie od oczekiwanych. Pozytywne, prawidłowo ukierunkowane wsparcie w procesie dojrzewania ułatwia zdobywanie optymalnych doświadczeń i wiedzy o świecie w kontrolowanych, najkorzystniejszych warunkach.

Opracowany Program Wychowawczo-Profilaktyczny jest zbiorem działań, które mają za zadanie wspomagać i kształtować prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Ich celem jest zapobieganie pojawieniu się i rozwojowi danego niekorzystnego zjawiska w konkretnej sytuacji i grupie społecznej, jak też promowanie alternatywnych, pozytywnych zjawisk i form spędzania czasu w stosunku do tych, które usiłuje się wyeliminować.

W społeczności szkolnej należy wyróżnić wiele symptomów, które mogą wskazywać na istnienie problemów. Do najpoważniejszych, ale zarazem najłatwiej zauważalnych wskaźników występujących wśród uczniów należą:

- występowanie agresji słownej i fizycznej,
- problemy w nauce, brak motywacji do przyswajania nowej wiedzy, niskie potrzeby i aspiracje edukacyjne,
- opuszczanie godzin lekcyjnych bez usprawiedliwienia, wagary oraz spóźnienia na zajęcia lekcyjne,
- kłopoty w samodyscyplinie i czynnościach samoobsługowych,

- powiększająca się liczba dzieci z deficytami rozwojowymi, trudnościami dydaktycznymi,
- powiększająca się liczba uczniów z problemami rodzinnymi (tj. alkoholizm, zażywanie niedozwolonych substancji, hazard, bezrobocie, bieda) bądź tych, którzy funkcjonują w rodzinach zaburzonych (tj. rodziny niepełne, rodziny rozbite, rodziny wielodzietne, eurosieroctwo, sieroctwo, trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, przemoc w rodzinie).

Zadaniem szkoły jest prowadzenie ciągłej ewaluacji wskazanych zjawisk poprzez gromadzenie i przetrzymywanie dokumentacji badawczej, wywiadów wychowawczych oraz informacji na temat warunków społecznych i materialnych danej rodziny.

Poza już wskazanymi czynnikami indywidualnymi i społecznymi na jakość życia oraz sukces edukacyjny mają wpływ poszczególne czynniki ryzyka, tj.:

- kryzys autorytetów,
- dostępność środków psychoaktywnych,
- moda na spożywanie substancji zabronionych – narkotyki, dopalacze, leki, alkohol, nikotyna, itp.,
- brak wiedzy na temat szkodliwości zażywania substancji zakazanych oraz skutków ich przyjmowania,
- brak właściwych wzorców rodzinnych,
- naciski środowiska rówieśniczego na zachowania społecznie nieakceptowane,
- konflikty rówieśnicze i/lub środowisko, w którym zaburzone jest poczucie bezpieczeństwa,
- brak wsparcia, zainteresowania w rodzinie lub istnienie niewłaściwych wzorców rodzinnych,
- niekontrolowane przyswajanie wzorców czerpanych z mediów tj. telewizja, Internet,
- stres i niepowodzenia edukacyjne,
- brak zdolności do kompensowania stresu,
- brak nawyku aktywnego odpoczynku,
- zbyt duże obciążenie obowiązkami edukacyjnymi – mnogość „obowiązkowych” zajęć fakultatywnych,
- nieprzestrzeganie norm dotyczących higieny pracy i higieny osobistej, itp.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny składa się z wielu części, a każda z nich ma na celu zapobieganie pojawianiu się bądź ograniczenie występowania czynników ryzyka. Wiadomym jest nie od dziś, że silna więź emocjonalna ucznia ze szkołą, a także nawiązanie współpracy i trwałej relacji pomiędzy pracownikami szkoły a opiekunami uczniów, jest w stanie w znacznej mierze przeciwstawić się podobnym zagrożeniom. Wspólne działanie na polu rodzinnym i szkolnym może przynieść

zamierzony efekt w momencie, gdy ustalono wspólne cele, a obie strony dialogu traktują się po partnersku.

Celem prowadzonych działań wychowawczo-profilaktycznych jest dostarczenie narzędzi, które wzmocnią poczynania szkoły, a w konsekwencji doprowadzą do osiągnięcia sukcesu na wybranym polu. Z tego powodu przedstawione działania zgodne są ze standardami kompetencji w procesie kształcenia w zakresie zdrowia publicznego, które zostały określone w 1999 roku przez Międzynarodową Organizację Zdrowia (WHO). Zapis informuje, że jednym z celów działalności jest praca ze społecznością i dla społeczności. W przypadku społeczności szkolnej należy do niej zaliczyć wszystkie jednostki, które mają swój wkład w procesie edukacyjnym tj. uczniowie, nauczyciele, wychowawcy, dyrekcja szkoły, pozostali pracownicy szkolni, rodzice, opiekunowie dzieci oraz organizacje lokalne. Wszystkie wymienione jednostki stanowią niezastąpione ogniwo w procesie edukacyjnym i z tego powodu zostały wcielone w działania prewencyjne proponowane szkole.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2017 poz. 356) reguluje działania wychowawczo-profilaktyczne, jakie powinny zostać spełnione przez każdą placówkę szkolną. Proponowane w Programie rozwiązania odwołują się do opisanej tam podstawy programowej oraz celów wychowawczych.

Istotne wymagania nałożone na szkołę a wynikające z ww. Rozporządzenia:

* każdemu uczniowi powinno się proponować zindywidualizowane wspomaganie rozwoju, czyli dostosowane do jego potrzeb i możliwości. Niezależnie czego dotyczą trudności, z którymi spotyka się uczeń (np. trudności w nauce, posiadanie niepełnosprawności fizycznej czy intelektualnej w stopniu lekkim), zajęcia powinny zostać dostosowane specjalnie do jego zdolności psychofizycznych oraz tempa uczenia się;

- w szkole są prowadzone działania z zakresu doradztwa zawodowego, które przygotowują uczniów do wyboru (zgodnego z ich możliwościami i aspiracjami) kierunku kształcenia i przyszłego zawodu;
- częścią profilaktyki powinno stać się kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, dbanie o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych osób, budowanie prawidłowych nawyków żywieniowych oraz postaw do aktywności fizycznej;

- celem działań szkoły staje się rozwijanie postaw obywatelskich, patriotycznych i społecznych u dzieci i młodzieży, rozbudzanie i/lub wzmocnienie tożsamości narodowej poprzez przybliżanie historii, tradycji lokalnych i narodowych oraz zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w codziennym życiu społeczności lokalnej i środowisku szkolnym.

Wszystkie proponowane w Programie działania (poza oczywistą promowaną tam tematyką) mają również na celu ułatwienie uczniom nabywania umiejętności życia w społeczeństwie, dążą do socjalizacji jednostki. W związku z tym ich celem jest usprawnienie komunikacji, współpracy w grupie (także w środowiskach wirtualnych), rozwijanie zdolności indywidualnej oraz zespołowej pracy, zarządzanie zespołami, rozwijanie kreatywności oraz przedsiębiorczości, dzięki którym wprowadzane są bardziej innowacyjne rozwiązania w trakcie kształcenia młodych ludzi, odpowiednie do poziomu ich aktualnego rozwoju (np. metoda projektu).

Ponadto cele edukacyjne opisane w nowej podstawie programowej zakładają, że w szkole podstawowej będzie kładło się duży nacisk na integralny rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny oraz moralny uczniów. Dzięki odkrywaniu przez dziecko własnych możliwości oraz gromadzenie doświadczeń następuje proces jego wychowania. Młody człowiek zawsze też może liczyć na wsparcie swojego nauczyciela i nauczanie prowadzone poprzez wykonywanie prostych czynności, ciągłą praktykę oraz podejmowanie intelektualnych wyzwań. W efekcie takiego wsparcia oraz zaspakajania swoich naturalnych potrzeb rozwojowych dziecko osiąga dojrzałość do podejmowania nauki na następujących po sobie etapach edukacyjnych.

Przedstawione propozycje tematyczne Programu Wychowawczo-Profilaktycznego zgodne są ze wskazanymi celami programowymi oraz wiekiem młodych ludzi. Oto tematy, które wybiera i modyfikuje nauczyciel.

1. Budowanie pewności siebie i kształtowanie zaradności życiowej.
2. Budowanie świadomości i przynależności narodowej.
3. Wychowanie do wartości.
4. Przemoc i agresja w szkole.
5. Współpraca z rodzicami.
6. Trudności w nauce i motywowanie uczniów.
7. Zdrowy tryb życia.
8. Bezpieczeństwo w społeczności szkolnej.
9. Trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych.
10. Środki psychoaktywne.

Działania opisane w Programie mają charakter wychowawczy i profilaktyczny. W celu lepszego przybliżenia i rozróżnienia tych działań zostały one opisane bardziej szczegółowo.

Działalność wychowawcza – ma na celu kształtowanie osobowości młodego człowieka, jego postaw, zachowań oraz cech niezbędnych w życiu społecznym. Niezbędne jest przygotowanie ucznia do samodzielnego, poprawnego nawiązywania stosunków międzyludzkich, kształtowania długoterminowych relacji z innymi ludźmi, zachowania etycznego, moralnego i akceptowanego przez społeczność, w której żyje. W życiu młodego człowieka ważne jest istnienie wartości skłaniających do głębokich refleksji.

Działalność wychowawcza polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
2. psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
3. społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
4. aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność profilaktyczna – celem profilaktyki jest podjęcie szybkich i skutecznych działań przywracających zdrowie. Ma ona również na celu hamowanie postępu i niwelowanie pojawiających się powikłań już istniejącej choroby. Działania profilaktyczne pozwalają stworzyć odpowiedni wzór zachowań społecznych, które przyczyniają się do obniżenia prawdopodobieństwa pojawienia się danego zjawiska. Naszym zadaniem jest dostarczanie silnych pozytywnych wzorców i przeżyć, wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, rozwijanie posiadanych przez nich zdolności oraz wspieranie ambitnych postaw.

Działania szkoły powinny obejmować trzy poziomy profilaktyki:

1. profilaktyka uniwersalna – pierwszy poziom – skierowana do wszystkich uczniów i nauczycieli. Jej celem jest budowanie zdrowych i trwałych relacji w obrębie szkolnej społeczności, m.in. poprzez szkolenie nauczycieli i innych pracowników w zakresie pedagogiczno-wychowawczym, ustalenie określonych zasad postępowania, niezgodę na przemoc, dbanie o dobre relacje, wzmacnianie odporności uczniów (np. poprzez warsztaty radzenia sobie ze stresem) i podnoszenie ich samooceny czy wyrażenie wskazania osoby, do której można udać się po pomoc;
2. profilaktyka selektywna – drugi poziom – działania skupione są na osobach z grupy zwiększonego ryzyka (np. uczniach z problemami zdrowotnymi, ekonomicznymi, rodzinnymi, z trudnościami w nauce). Zadaniem szkoły i pracowników jest określenie potrzeb i trudności uczniów z grupy ryzyka oraz wsparcie ich w przezwyciężeniu trudności, m.in. poprzez działania włączające ich do grupy rówieśniczej czy pomagające w nauce. Ważnym czynnikiem jest włączenie rodziców/opiekunów uczniów do pracy oraz wspólne rozwiązywanie napotykaných trudności;
3. profilaktyka wskazująca – trzeci poziom – działania skupiają się na osobach z grupy wysokiego ryzyka, tj. po próbie samobójczej. Profilaktyka wskazująca zawiera w swoich działaniach również te wynikające z działań drugiego poziomu. Pracownicy szkoły powinni w bardzo dyskretny sposób nieustannie obserwować ucznia, zapewnić mu opiekę szkolnego specjalisty oraz współpracować z rodzicami w zakresie zapewnienia mu stałej specjalistycznej opieki.

PROFIL UCZNIĄ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 1 Z ODDZIAŁAMI SPORTOWYMI W MIĘDZYRZECZU

Profil Ucznia naszej szkoły, to opis zbioru cech, które kształtujemy przez wszystkie lata pobytu dziecka w szkole. Aby tak się stało, potrzebna jest rzetelna praca dydaktyczna wszystkich nauczycieli oraz wspólne systematyczne działania wychowawcze rodziców/opiekunów i pracowników szkoły.

Nasz Uczeń jest:

- odpowiedzialny – poznaje, szanuje i przestrzega zasad, stosownie do wieku bierze odpowiedzialność za własne działania, potrafi ponieść jego konsekwencje.
- dociekliwy i ciekawy świata. Posiada umiejętność uczenia się, co sprawia mu radość i satysfakcję.
- otwarty na wartości, tradycje i inne punkty widzenia. Uczy się na doświadczeniach innych i zdobywając własne. Komunikuje się z ludźmi. Używa więcej niż jednego języka. Poszukuje rozwiązań problemów. Chętnie zwraca się po pomoc do innych ludzi.
- troskliwy – potrafi okazywać empatię, współczucie, szacunek wobec potrzeb i uczuć innych ludzi. Podejmuje pracę w wolontariacie. Angażuje się w życie społeczne.
- zrównoważony – rozumie współgranie i harmonię rozwoju (intelektu, ciała, duszy, emocji) prowadzącego do zdrowia fizycznego i psychicznego.
- chętny do podejmowania wyzwań – z odwagą i przezornością rozpoznaje nowe sytuacje i potrafi wcielać się w nowe role. Nie boi się bronić swoich przekonań.
- refleksyjny – potrafi ocenić swoje możliwości, silne i słabe strony. Wykorzystuje to do dalszej nauki i własnego rozwoju.

ROZDZIAŁ I BUDOWANIE PEWNOŚCI SIEBIE I KSZTAŁTOWANIE ZARADNOŚCI ŻYCIOWEJ

Wprowadzenie

Szkoła prowadzi szereg działań mających na celu zachęcenie uczniów do podejmowania innej, alternatywnej w stosunku do biernej formy spędzania wolnego czasu, tj. fakultatywne zajęcia sportowe, edukacyjne, spotkania z przedstawicielami środowisk lokalnych, itd. Celem zajęć jest poszerzenie uczniowskiej wiedzy, zainteresowań oraz umożliwienie odnalezienia nowych pasji. Uczniowie zdobywają wiedzę i umiejętności poprzez aktywne uczestnictwo w życiu codziennym – mogą wykazać się w działaniu poprzez samodzielne organizowanie wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych, itp.

W Programie Wychowawczo-Profilaktycznym odnajdziemy działania, które pomogą budować samoświadomość uczniów oraz zadbają, aby ich aspiracje życiowe były dojrzałe, racjonalne i zgodne z ich predyspozycjami personalnymi i zainteresowaniami. Dzięki odkryciu swoich umiejętności i skłonności uczniowie będą bardziej zorientowani na wyznaczony przez siebie cel i pewniej ku niemu zmierzali.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Cele główne:

1. Budowanie świadomości samego siebie i realnych aspiracji życiowych:
 - kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
 - rozumienie znaczenia i roli ubioru (odpowiedniego do okazji i miejsca),
 - poszerzanie horyzontów, uświadamianie mnogości ścieżek życiowych,
 - poszerzanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania.

2. Budowanie pewności siebie:
 - uświadamianie zagadnienia pewności siebie,
 - techniki budowania pewności siebie,
 - odkrywanie własnej osobowości,

- rozwijanie zainteresowań,
- odnajdywanie swoich mocnych stron.

3. Budowanie zaradności życiowej:

- organizacja warsztatów,
- angażowanie uczniów w organizację wydarzeń, imprez, etc.
- organizacja wyjazdów, wycieczek, „zielonych szkół”.

Cele szczegółowe:

- tworzenie pozytywnej i bezpiecznej atmosfery w klasie i szkole,
- uczenie asertywności,
- zaznajamianie uczniów z pojęciem tolerancji,
- uczenie podejmowania właściwych decyzji,
- uczenie sposobów radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, stresowymi,
- wskazywanie pozytywnych wzorców zachowań,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości,
- poznawanie swoich predyspozycji oraz ich rozwijanie.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Budowanie zespołu klasowego.	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia integracyjne dla klas na początku roku szkolnego, (różne formy zajęć , np.„ Razem” , „ Spójrz inaczej” , wycieczki, wyjścia do kina itp.) - poznanie siebie, odkrywanie własnych zdolności oraz aspiracji życiowych, ćwiczenia indywidualne i grupowe, - zajęcia wychowania fizycznego, <ul style="list-style-type: none"> - zajęcia warsztatowe, - mini wykłady, - treningi asertywności; 	Wychowawcy klas, pedagog szkolny, doradca zawodowy, nauczyciele wychowania fizycznego	Pierwszy semestr roku szkolnego	Uczniowie
2. Budowanie zaradności życiowej, rozwijanie zainteresowań i nauka planowania dalszej drogi edukacyjno-zawodowej.	<ul style="list-style-type: none"> - udział uczniów w kołach zainteresowań, rozwijanie pasji i zdolności, - prowadzenie całorocznego doradztwa zawodowego, umożliwiającego odkrycie słabych i mocnych stron uczniów, ich aktualnych predyspozycji zawodowych, aspiracji i możliwości, - zapoznanie uczniów z zasadami dobrego wychowania, lekcje z zakresu 	Nauczyciele prowadzący zajęcia pozalekcyjne i wolontariat, doradca zawodowy	Rok szkolny	Uczniowie

	<p>„savoir vivre”-u;</p> <ul style="list-style-type: none">- działalność wolontarystyczna uczniów,- udział młodzieży w Targach Edukacyjnych i Dniach Otwartych; - cykliczne imprezy i wydarzenia szkolne takie jak Dzień Sportu Szkolnego, Gala Talentów, olimpiady i konkursy przedmiotowe,- współpraca szkoły z rodzicami (np. zapraszanie rodziców/opiekunów na imprezy szkolne, apele, targi edukacyjne itp.),- nawiązanie współpracy z organizacjami, instytucjami, osobami fizycznymi niezwiązanymi bezpośrednio ze szkołą;			
--	---	--	--	--

Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie kultury wśród dzieci i młodzieży

Czytanie jako umiejętność rozumienia, refleksyjnego przetwarzania tekstu i jego wykorzystania to jedna z najważniejszych umiejętności zdobywana w procesie kształcenia. Celem programu jest rozwijanie kompetencji czytelniczych, promowanie czytelnictwa i krzewienie rodzinnej kultury czytelniczej. Szkoła podejmuje się organizacji licznych działań przy wsparciu rodziców/opiekunów dzieci oraz innych dorosłych członków ich rodzin. Uczniowie nabywają i rozwijają posiadane zdolności czytelnicze oraz pracują nad trudnościami, które wynikają z podejmowania się takiej aktywności.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Współpraca z rodzicami / opiekunami prawnymi uczniów w celu promowania czytelnictwa u wychowanków oraz zdiagnozowanie przyczyn niechęci do czytania.	- opracowywanie i upowszechnianie materiałów wskazujących problem obniżenia poziomu czytelnictwa oraz wskazanie możliwych konsekwencji dla rozwoju dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, - spotkanie z psychologiem, pedagogiem szkolnym, logopedą oraz specjalistami PPP (np. diagnoza i zalecenia do pracy z dzieckiem dyslektycznym),	Nauczyciel biblioteki, pedagog/psycholog	Cały rok szkolny	Rodzice/opiekunowie uczniów/nauczyciele i wychowawcy
2. Zaangażowanie rodziców/ opiekunów uczniów do współpracy przy promowaniu czytelnictwa wśród uczniów placówki.	- organizowanie wydarzeń promujących czytelnictwo - udział w kampaniach, np. „Cała Polska czyta dzieciom”; nocne czytanie w bibliotece ulubionych książek, promowanie wspólnego czytania (na głos) z dzieckiem;	Nauczyciel biblioteki, Pedagog/psycholog	Cały rok szkolny	Rodzice/opiekunowie uczniów

<p>3. Edukacja kulturalna.</p>	<p>zorganizowanie konkursu pięknego czytania dla dorosłych (rodziców, prawnych opiekunów dzieci),</p> <ul style="list-style-type: none"> - spotkania z pisarzami, ludźmi kultury, - udział w kampaniach społecznych, np. „Cała Polska czyta dzieciom”, Noc bibliotek”, „Narodowe czytanie”, itp., - warsztaty literackie, - koło dziennikarskie, - warsztaty muzyczne, - warsztaty plastyczne, wystawy, - udział w przedstawieniach teatralnych; 	<p>Nauczyciel biblioteki, opiekunowie poszczególnych kół zainteresowań, nauczyciele języka polskiego, wychowawcy klas</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Uczniowie, rodzice/ opiekunowie, nauczyciele i inne osoby zainteresowane</p>
--------------------------------	---	---	-------------------------	---

ROZDZIAŁ II BUDOWANIE ŚWIADOMOŚCI I PRZYNALEŻNOŚCI NARODOWEJ

Wprowadzenie

Budowanie świadomości i przynależności narodowej oraz kształtowanie postaw patriotycznych służy nabywaniu identyfikacji z narodem i kulturą, które z kolei przygotowują do życia w danym społeczeństwie. Wychowanie w młodych ludziach odpowiedniej, patriotycznej postawy wymaga czasu i konsekwentnych, ciągłych starań. Z tego powodu działalność dydaktyczno-wychowawcza jest niezbędna w codziennym życiu młodego człowieka, a równocześnie jest obowiązkiem spoczywającym na barkach nauczycieli, bez względu na ich wiarę czy preferencje polityczne. O tym, że powinnością pedagogów szkolnych jest przekazywanie i kształtowanie patriotycznych postaw dzieci i młodzieży szkolnej, mówi również **Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 59)**:

„Oświata w Rzeczypospolitej Polskiej stanowi wspólne dobro całego społeczeństwa; kieruje się zasadami zawartymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także wskazaniemi zawartymi w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Konwencji o Prawach Dziecka. Nauczanie i wychowanie – respektując chrześcijański system wartości – za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności”.

W tym miejscu stosowne jest również odwołać się do najważniejszego prawnego aktu obowiązującego w Polsce, **Konstytucji Rzeczypospolitej**. Już w preambule ustawy zasadniczej czytamy:

„My, Naród Polski – wszyscy obywatele Rzeczypospolitej, zarówno wierzący w Boga będącego źródłem prawdy, sprawiedliwości, dobra i piękna, jak i nie podzielający tej wiary, a te uniwersalne wartości wywodzący z innych źródeł, równi w prawach i w powinnościach wobec dobra wspólnego – Polski, wdzięczni naszym przodkom za ich pracę, za walkę o niepodległość okupioną ogromnymi ofiarami, za kulturę zakorzenioną w chrześcijańskim dziedzictwie Narodu i ogólnoludzkich wartościach, nawiązując do najlepszych tradycji Pierwszej i Drugiej Rzeczypospolitej, zobowiązani, by przekazać przyszłym pokoleniom wszystko, co cenne z ponadtysiącletniego dorobku...”.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Cele :

- kształtowanie świadomości obywatelskiej,
- kształtowanie patriotyzmu lokalnego,
- rozwijanie postaw prospołecznych oraz dbanie o wspólne dobro,
- pielęgnowanie postaw patriotycznych,
- zachęcanie do aktywnego udziału w życiu rodzinnym, społeczności szkolnej, lokalnej i państwowej,
- dbałość o używanie poprawnej polszczyzny,
- wykazywanie szacunku do symboli narodowych i lokalnych, tj. hymn kraju, godło, flaga oraz dbanie o krzewienie innych symboli, wartości i tradycji narodowych,
- pielęgnowanie tradycji narodowych,
- uczenie wykazywania właściwej postawy podczas obchodów państwowych i szkolnych,
- poszerzanie wiedzy o historii miasta, regionu, jego kulturze i sztuce itp.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Uświadamianie istoty przynależności do narodu.	<ul style="list-style-type: none"> - debata, - godziny wychowawcze, - broszury informacyjne, - plakaty, wizualizacje, obchody świąt państwowych i religijnych na terenie szkoły i na terenie miasta, - ceremoniał pocztu flagowego (sztandar szkoły), 	Samorząd szkolny, wychowawcy, nauczyciele historii, WOS-u, języka polskiego, nauczyciele religii	Rok szkolny	Uczniowie, rodzice
2. Promowanie społeczności lokalnej.	<ul style="list-style-type: none"> - wykłady, warsztaty, - tworzenie filmików, - materiały reklamowe, - strona internetowa, <ul style="list-style-type: none"> - plakaty, - publikacje, - konkursy, - lekcje muzealne, - wycieczki do MRU, - historia obiektów zabytkowych, - poznawanie historii miasta i okolic; 	Dyrektor szkoły, zespół ds. promocji, wychowawcy klas	Zgodnie z kalendarzem uroczystości	Społeczność szkolna i społeczność lokalna

ROZDZIAŁ III WYCHOWANIE DO WARTOŚCI

Wprowadzenie

Proces rozwoju wartości u człowieka zaczyna się już od najmłodszych lat i ma istotny wpływ na otoczenie, w którym żyje, a w konsekwencji na społeczeństwo. Oznacza to, że dziecko od samego początku ma wpływ na swoje otoczenie, ale również samo jest na nie podatne. System wartości człowieka budowany jest przez rodziców, rodzinę, nauczycieli, kolegów i koleżanki oraz bliższe i dalsze środowisko, którym się otacza.

W wychowaniu młodego człowieka niezwykle ważne jest, aby opiekunowie zdawali sobie sprawę z istotności atmosfery, jaka panuje w domu i szkole. Przekazywanie wartości powinno odbywać się w klimacie porozumienia i dialogu, zarówno w środowisku domowym jak i szkolnym. Te dwie instytucje mają najwięcej do czynienia z dzieckiem i młodzieżą, przez co wywierają na nie istotny wpływ. Ważne jest tutaj również nawiązanie odpowiedniej współpracy, dialogu na linii rodzice/ opiekunowie prawni dzieci a nauczyciele i wychowawcy szkolni. To, co mówią wszyscy wychowawcy, musi być spójne, a ich zachowanie powinno odzwierciedlać nauczane przez nich zasady postępowania i wartości.

Jak zatem szkoła powinna przekazywać dziecku wartości?

Przede wszystkim należy pamiętać, że to szkoła jest dla ucznia, a nie uczeń dla szkoły. Takie myślenie zmienia perspektywę. Ułatwia to odejście od kultury nauczania i testów, w której aktywny jest jedynie nauczyciel. Pojawia się nowy sposób nauki, który ułatwia przyswajanie nowej wiedzy i umiejętności oraz zachęca do osiągania coraz lepszych rezultatów. Jest to tak zwana kultura uczenia się, w której uczeń staje się pełnoprawnym uczestnikiem procesu edukacji nastawionej równolegle na kształtowanie postaw i umiejętności oraz przyswajanie wiedzy.

Każda placówka szkolna pragnąca w prawidłowy sposób przekazywać uczniom system wartości powinna skupić się na:

- zaspokajaniu potrzeb emocjonalnych dzieci i budowaniu z nimi więzi

Jeśli nauczyciel okazuje uczniom zainteresowanie i szacunek, a nie tylko wymagania, uczniowie są w stanie wiele zaakceptować i zrobić. Stosowanie jedynie wymagań oraz nauczanie w systemie „kar i nagród” nie jest przez uczniów akceptowane i budzi sprzeciw. Dzieci nie czują się zadowolone i docenione. Sytuacja jest zupełnie inna, gdy dziecko czuje, że nie tylko wyniki szkolne, ale także ono samo jest ważne. Podejmuje wówczas większe starania i wysiłki, aby zrealizować oczekiwania dorosłych.

- modelowanie postaw uczniów

Dzieci uczą się najwięcej przez obserwację oraz późniejsze naśladowanie zachowań osób dorosłych. W efekcie młody człowiek uczy się odczytywać zamiar, przewidywać dalsze postępowanie, komunikować własne emocje i interpretować emocje innych ludzi. Z tego powodu opiekunowie powinni zachować zgodność z tym, co mówią, co robią, a tym, co jest pokazane i przekazywane uczniom. Nie warto okłamywać dziecka, ponieważ i tak będzie wiedziało (choćby na zasadzie przecucia), że coś się nie zgadza, a w konsekwencji samo nauczy się, że można w ten sposób postępować.

Opiekunowie często nie przejawiają spójnego zachowania, ponieważ starają się być nieomylni w oczach dziecka. Nie jest to konieczne, gdyż młody człowiek nie potrzebuje nieomylnego dorosłego. Lepiej jest pokazać dziecku, w jaki sposób postępujemy, gdy się pomylimy, gdy poniesiemy porażkę. Pokazywanie jedynie nieomyślności nie jest właściwe, a wręcz przeciwnie, takie zachowanie może krępować i zawstydząć młodego człowieka, który jest świadomy tego, że popełnia błędy.

- zachęcanie uczniów do ciągłego działania

Psycholog Angelii Lee Duckworth z Uniwersytetu w Pensylwanii uważa, że wytrwałość jest jednym z czynników, który decyduje o osiągnięciach ucznia w nauce. Niestety, takiej cechy nie da się nauczyć na drodze teorii. Jedyną możliwością jest praktyka, popełnianie błędów i wyciąganie wniosków ze swoich czynów. Jednak obecnie rodzice i nauczyciele najbardziej skupiają się na teoretycznych osiągnięciach szkolnych,

ocenach, które w przyszłości umożliwią dziecku dostanie się do kolejnej, lepszej szkoły, na wymarzony kierunek uniwersytecki czy wreszcie do upragnionej pracy. Dzieci i młodzież skupiają się głównie na zbieraniu ocen, a niemal każda aktywność niebędąca teorią jest im zakazana. Opiekunowie uważają, że kiedy dziecko nie bierze udziału w pracach domowych czy wyjściach ze znajomymi, ma więcej czasu na naukę i to jest dla niego lepsze. Niestety, prawda jest odmienna, wielu rzeczy tj. rozpalania ogniska, ostrzenia nożem patyków, nawiązywania relacji z rówieśnikami i osobami starszymi, gotowania, czy odkurzania nie można nauczyć się w teorii. Młodzi ludzie zdobywają także nowe doświadczenie, wychodząc do kina czy na przysłowiowy „trzepak” ze znajomymi. Warto umożliwiać dziecku takie i inne formy aktywności. Przesadne bezpieczeństwo nie uchroni dziecka w życiu dorosłym, a wręcz przeciwnie – jeśli wtedy się coś stanie, nie będzie umiało prawidłowo reagować. Z tego powodu warto zachęcać swoich podopiecznych do ciągłego działania, podejmowania prób i niezniechęcania się przy natrafieniu na trudności przy doznawaniu porażki. W takich sytuacjach należy porozmawiać z młodym człowiekiem, przeanalizować sytuację, poznać jego emocje, zdanie na dany temat i zamiary. Zadaniem osób starszych jest mobilizowanie do dalszego działania, zachęcanie do podejmowania kolejnych prób oraz wspieranie w trudnych sytuacjach.

- stosowanie metod aktywizujących

Młodzi ludzie najlepiej uczą się na własnych doświadczeniach i popełnianych błędach. Wolą sami odkrywać, co jest dla nich ważne i dobre, poznać swoje uczucia, potrzeby, preferencje. Rola opiekunów skupia się na prowokowaniu ich do myślenia, pomocy w nazywaniu nowych rzeczy, zachęcaniu do samodzielnego działania. Ważne jest, aby rodzice i nauczyciele regularnie przekazywali informacje, co sądzą o ich zachowaniu. Pamiętajmy jednak, że taki feedback powinien zawierać zarówno pozytywne jak i negatywne informacje. Nie wolno skupić się jedynie na tych drugich, bo może to doprowadzić do braku zaufania dziecka do dorosłego w przyszłości. Dobrze jest wspólnie przeanalizować z młodym człowiekiem sytuację trudną, problemową, zadawać pytania i zmuszać do zastanawiania nad własnym zachowaniem. Dzięki temu będzie mogło przeanalizować różne formy zachowania. Konieczne jest pamiętanie, aby nie narzucać młodemu człowiekowi swojego zdania. Można natomiast prowadzić dyskusję i pozwolić mu samodzielnie dojść do konstruktywnych wniosków.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Kształtowanie postaw oraz wartości stanowi jeden z priorytetów Programu. Dyrekcja szkoły oraz kadra pedagogiczna stawia sobie za cel wychowanie dzieci i młodzieży zgodnie z systemem wartości wyznawanym w naszym społeczeństwie. Rodzice, nauczyciele i wychowawcy powinni być wzorem do naśladowania, mają tłumaczyć, przybliżyć, czym są poszczególne wartości i uczyć odpowiedzialnego ich wybierania.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Przeprowadzenie badań ewaluacyjnych diagnozujących obecny system wartości wyznawanych przez młodych ludzi.	<ul style="list-style-type: none">- prowadzenie badań, ewaluacji wśród nauczycieli, wychowawców, chętnych rodziców/opiekunów, uczniów oraz dyrekcję szkoły- tworzenie propozycji działań wychowawczo-profilaktycznych na następny rok na podstawie uzyskanych wyników;	Wychowawcy klas w porozumieniu z pedagogiem	Czerwiec każdego roku	Cała społeczność szkolna
2. Zwiększenie świadomości wychowania w wartości przez rodzinę. Uświadomienie jej kluczowego znaczenia w edukacji.	<ul style="list-style-type: none">- proponowanie pozycji książkowych,- prowadzenie badań, ewaluacji,- udział w seminariach oraz szkoleniach przybliżających tematykę wartości, ich znaczenia w edukacji i wychowaniu młodych ludzi oraz sposobach uczenia,	Wychowawcy, poloniści, bibliotekarz, pedagog szkolny, specjaliści zatrudnieni w poradni psychologiczno-pedagogicznej lub inne instytucje zajmujące się tą tematyką	Raz w roku Cały rok szkolny według potrzeb	Nauczyciele i wychowawcy, rodzice/ opiekunowie prawni

<p>3. Wzbogacenie uczniowskiej wiedzy na temat wartości oraz określenie ich znaczenia w życiu codziennym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - warsztaty dla dorosłych, - spotkania z wychowawcami, psychologiem, pedagogiem szkolnym, - materiały informacyjne, - polecane pozycje książkowe; <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty, - happeningi, - wyjścia do teatru/ filharmonii/ muzeum, itp., - kręcenie spotów reklamowych, - zajęcia z psychodramy, - zajęcia interaktywne, - przygotowanie spektaklu, prezentacji, wywiadu z wybraną osobą, itp., - e-lekcje, - godziny wychowawcze, - spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym, pracownikami PPP, doradcą zawodowym, - lekcje przedmiotowe; 	<p>Wychowawcy, nauczyciele religii oraz innych przedmiotów, pedagodzy/psycholodzy, nauczyciele WOS-u i wych. do życia w rodzinie</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Uczniowie</p>
---	---	--	-------------------------	------------------

ROZDZIAŁ IV PRZEMOC I AGRESJA W SZKOLE

Wprowadzenie

Zachowania o charakterze agresywnym i przemocowym naruszają podstawowe prawo dziecka - prawo do życia w poczuciu bezpieczeństwa na terenie szkoły oraz poza nią. Z tego powodu szkoła i wszyscy zatrudnieni w niej pracownicy podejmują się wszelkich działań, które wpływają na poczucie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży szkolnej.

Rekomendowane zadania dla:

- Szkoły:
 - opracowanie zbioru zasad, reguł, oczekiwań dotyczących zachowania w szkole i konsekwencji ich nieprzestrzegania (we współpracy z uczniami i ich rodzicami);
 - podtrzymywanie pozytywnych tradycji szkoły, przekazywanie wartości, norm społecznych;
 - stworzenie/przypomnienie procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych;
 - opracowanie zasad współpracy z policją w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w szkole i na terenie szkoły.

- Uczniów:
 - edukacja prawna uczniów, zapoznanie ich z konsekwencjami prawnymi, psychologicznymi i społecznymi stosowania różnych form przemocy, sposobami radzenia sobie w sytuacjach trudnych (w tym informowanie, gdzie należy szukać pomocy i wsparcia, jakie działania podjąć ,gdy zostaną świadkiem sytuacji przemocowej bądź jej ofiarą);
 - programy profilaktyczne: rozwiązywanie konfliktów, mediacje, negocjacje, w tym programy rówieśnicze (koleżeńska pomoc w nauce, rówieśniczy doradca, mediatorzy), programy profilaktyki wskazującej dla uczniów z utrwalonymi zachowaniami agresywnymi.

- Nauczycieli / wychowawców / rodziców / opiekunów:
 - podnoszenie wiedzy na temat zjawiska cyberprzemocy oraz rozwijanie umiejętności podejmowania właściwych/konstruktywnych działań w sytuacji ich pojawienia się;
 - wypracowanie/przypomnienie procedur postępowania w sytuacjach pojawienia się agresji, przemocy, itp.;

- o edukacja prawna.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Celem tej części Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest minimalizowanie przyczyn zachowań agresywnych, autoagresywnych i przeciwdziałanie przemocy, a także wskazywanie alternatywnych i właściwych sposobów funkcjonowania.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Prowadzenie diagnozy klasowej występowania zjawiska agresji i przemocy w szkole.	- obserwacja , analiza dokumentów wychowawcy klasy, uwagi, wywiadówki, konsultacje z rodzicami, - współpraca z instytucjami KPP, MOPS , PCPR, PPP,	Dyrektor szkoły, wychowawcy klas, pedagog szkolny	W zależności od potrzeb	Cała społeczność szkolna
2. Natychmiastowe reagowanie w sytuacjach kryzysowych np. autoagresja, samobójstwo lub próba samobójcza.	- niezwłoczne zapewnienie indywidualnej pomocy psychologicznej wszystkim osobom potrzebującym (np. terapia),	Dyrektor szkoły Pedagog szkolny, wychowawcy klas, nauczyciele	Zgodnie z kalendarzem szkoły	Ucniowie

<p>3. Opracowanie procedur na wypadek samobójstwa i próby samobójczej.</p>	<p>- przypomnienie lub opracowanie przez szkołę procedur na wypadek usiłowania i dokonania samobójstwa na terenie szkoły / poza nią, informowanie rodziców, uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły o zdarzeniu,</p>	<p>Dyrektor szkoły pedagog szkolny, wychowawcy klas, nauczyciele</p>		<p>Uczniowie, rodzice/ opiekunowie, nauczyciele i inne osoby dorosłe</p>
<p>4. Uczenie prawidłowych form zachowania w sytuacjach trudnych.</p>	<p>- spotkania z przedstawicielami sądu, prokuratury, policji, pracownikiem socjalnym, psychologiem/ pedagogiem szkolnym, - zajęcia ruchowe, aktywizujące, teatr profilaktyczny itp., - treningi zachowań, -tematyczne lekcje wychowawcze ((np. wg programu „Spójrz inaczej”);</p>	<p>Pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele przeszkoleni do prowadzenia warsztatów „Spójrz inaczej”</p>	<p>Zgodnie z kalendarzem impresz szkolnych i kalendarzem kampanii</p>	<p>Uczniowie, rodzice/ opiekunowie, nauczyciele i inne osoby dorosłe</p>
<p>5. Udział w kampaniach społecznych.</p>	<p>- kampania na temat cyberprzemocy, przeciwko przemocy domowej, przeciw przemocy rówieśniczej, kampanie na rzecz równouprawnienia i tolerancji, - projekty szkolne;</p>	<p>Samorząd Szkolny, opiekunowie projektów, nauczyciele informatyki</p>		<p>Uczniowie, rodzice/ opiekunowie, nauczyciele i inne osoby dorosłe</p>

ROZDZIAŁ V WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

Wprowadzenie

Budowanie relacji interpersonalnych na linii rodzic/ opiekun prawny dziecka a nauczyciele szkolni jest niezwykle istotnym wyzwaniem stojącym przed dyrekcją i pracownikami szkoły.

Realizacja zaplanowanych działań przebiega w ścisłej współpracy:

1. z rodzicami/ opiekunami prawnymi uczniów placówki,
2. z nauczycielami i wychowawcami klas,
3. dyrektorem szkoły.

Wychowawca klasy w trakcie spotkań z rodzicami powinien unikać:

- dokonywania jedynie negatywnej oceny swojej klasy – należy pamiętać, że uczniowie posiadają zarówno negatywne jak i pozytywne cechy, a w niektórych aktywnościach pozytywnie wyróżniają się na tle grupy;
- publicznego odczytywania ocen;
- odczytywania nazwisk przy podawaniu przykładów złego zachowania;
- bagatelizowania problemów uczniów w sytuacji np. gdy inni uczniowie stosują wobec niego jakieś formy zachowań agresywnych czy przemocowych;
- podważania decyzji rodziców oraz ich sposobu wychowawczego;
- niewłaściwego sposobu prowadzenia wywiadówek przez wychowawców wywołującego złe pierwsze wrażenie – może to być wyjątkowo niesprzyjający dzień/ okoliczności, które takie wrażenie spowodowały (np. choroba, sytuacje osobiste). Zdarza się, że wychowawcy

czy nauczyciele prowadzą spotkania z rodzicami (wywiadówki czy spotkania indywidualne) kompletnie nieprzygotowani, z ubiorem nieadekwatnym do pełnionej przez nich funkcji. Warto, aby takie sytuacje nie miały miejsca .

Wychowawca klasy powinien przyjąć otwartą formę komunikacji z opiekunami uczniów.

Warto, aby nauczyciel:

- angażował się w problemy klasowe oraz problemy poszczególnych uczniów. Służył radą dla rodziców nie tylko podczas wywiadówek, ale również także spotkań indywidualnych, kontaktów telefonicznych, kontaktów mailowych czy poprzez dziennik elektroniczny;
- aktywizował trójki klasowe do pomocy przy organizacji wydarzeń, ale również podczas poruszania tematów stanowiących problem (np. problemy wychowawcze, problemy w nauce, widoczne zaniedbanie dziecka przez rodziców, itp.);
- angażował rodziców w inne formy współpracy ze szkołą tj. wycieczki i wyjścia szkolne, akademie i święta szkolne, lekcje otwarte oraz zajęcia fakultatywne;
- poszukiwał sponsorów (sponsoring materialny jak i pozamaterialny);
- prowadził dokumentację w formie krótkiej notatki ze spotkania z rodzicami;
- składał publiczne, bezpośrednie oraz listowne podziękowania opiekunom dzieci za wkład oraz zaangażowanie w życie szkoły.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Celem działań jest nawiązanie bądź umocnienie współpracy pomiędzy dorosłymi opiekunami dzieci i młodzieży szkolnej.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnostyka problemu – określenie jakości relacji na linii rodzice/ opiekunowie uczniów- nauczyciele/ pracownicy	- badanie ewaluacyjne; zbieranie opinii od rodziców (ankieta, skale), przeprowadzenie ankiety wśród nauczycieli, wychowawców oraz chętnych rodziców w celu zaznajomienia się z ich opinią na temat jakości współpracy,	Wyznaczeni nauczyciele, pedagog szkolny	Ewaluacja raz do roku	Nauczyciele, wychowawcy/ dyrekcja, opiekunowie uczniów

<p>szkoły.</p>	<p>zaangażowania oraz zadowolenia z nawiązywanych interakcji pomiędzy szkołą a prawnymi opiekunami uczniów,</p> <ul style="list-style-type: none"> - monitorowanie frekwencji na konsultacjach i zebraniach z rodzicami, - przeanalizowanie, którzy opiekunowie podejmują się aktywnych działań (np. pomoc w organizacji wyjazdów klasowych/ szkolnych, imprez szkolnych, itp.); 			
<p>2. Podnoszenie społecznych kompetencji nauczycieli.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym - dbanie własny rozwój nauczycieli, - superwizje; 	<p>Dyrektor szkoły, wychowawcy klas</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy, dyrekcja szkoły</p>
<p>3. Wdrożenie wspólnego, partnerskiego podejścia i zarządzania placówką szkoły.</p>	<p>- organizowanie wydarzeń przy współpracy rodziców/ opiekunów uczniów i nauczycieli;</p>	<p>Każdy nauczyciel wg własnego uznania</p>		<p>Rodzice/opiekunowie uczniów</p>

<p>4. Wspólne rozwiązywanie sytuacji problemowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - informowanie osób potrzebujących o instytucjach/ organizacjach świadczących pomoc, - szkolenie nauczycieli borykających się z trudnościami w relacjach z rodzicami uczniów, - superwizja, - praca zespołowa nauczycieli; 	<p>Nauczyciele organizujący uroczystości i wydarzenia szkolne</p>		<p>Pedagog/ psycholog szkolny, nauczyciele i wychowawcy, rodzice/ opiekunowie dzieci</p>
<p>5. Prowadzenie diagnozy środowiskowej, udzielenie wsparcia rodzinom potrzebującym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -wspólne prowadzenie przez psychologa/pedagoga szkolnego i wychowawcę klasy indywidualnych i bezpośrednich spotkań z rodzicami - wspólne prowadzenie projektów, np. przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym i przemocowym wśród uczniów: diagnoza problemu, wdrożenie wszelkiej formy edukacji na temat zjawiska agresji i przemocy - udzielanie przez wychowawcę informacji o możliwych formach wsparcia rodzinie np.: problemy wychowawcze, problemy komunikacyjne w rodzinie, przemoc w rodzinie, sytuacje nałogowe, ubóstwo, długotrwałe sytuacje chorobowe, bezrobocie, eurosieroctwo, choroby; 	<p>Wszyscy nauczyciele, pedagog/psycholog</p>		<p>Pedagog/ psycholog szkolny, nauczyciele i wychowawcy, rodzice/ opiekunowie dzieci</p>
<p>6. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi wspierającymi rodziny dotknięte zjawiskiem eurosieroctwa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objęcie szczególną opieką i pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów, których rodzice wyjechali za granicę w celach zarobkowych bądź których rodziny właśnie 	<p>Wszyscy nauczyciele, pedagog/psycholog</p>		<p>Pedagog/ psycholog szkolny, nauczyciele i wychowawcy, rodzice/ opiekunowie dzieci</p>

	<p>powróciły z emigracji, - współpraca ze służbami i organizacjami zajmującymi się tematem eurosieroctwa oraz pomocą dla członków rodziny, - stałe pogłębianie swojej wiedzy poprzez udział w seminariach, szkoleniach, kursach, - ciągły kontakt z wychowawcami, podopiecznymi i ich opiekunami rzeczywistymi;</p>			
--	---	--	--	--

Przemoc i agresja w rodzinie dziecka

Wprowadzenie

(Dz.U. 2005 nr 180 poz. 1493) „*przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą*”.

Powyższa definicja określa przemoc w rodzinie w bardzo szerokim zakresie, bowiem wyróżnia zjawisko przemocy pomiędzy wszystkimi możliwymi członkami rodziny. Program skupia najwięcej uwagi na przemocy doznawanej przez osobę niepełnoletnią.

Przy omawianiu zjawiska przemocy i agresji należy rozróżnić trzy jej podstawowe rodzaje:

1. **Przemoc psychiczna** rozumiana jako wszystkie działania mające na celu pozbawienie atakowanej osoby zaufania do samej siebie, sprawienie, by poczuła się zależna tylko w stosunku do agresora i samotna. Przy takiej agresji często występującymi formami przemocy są: stosowanie przymusu i gróźb, zastraszanie, poniżanie, wyzywanie, obwinianie, izolowanie od innych ludzi, wmawianie choroby psychicznej, wzbudzanie poczucie winy, samoobwinianie, zawstydzanie, kontrolowanie, manipulowanie, wykorzystywanie do realizacji własnych celów, narzucanie swoich poglądów, brak okazywania szacunku, spadek samooceny, brak poczucia indywidualizmu, okazywanie braku zainteresowania ofiarą, niedostarczanie jedzenia bądź zabronienie spożywania pokarmów, ograniczenie czasu snu, wprowadzenie różnych zakazów (np. spotkania się z ludźmi, opuszczania domu, korzystania z jakiś sprzętów), niszczenie przedmiotów bądź zabieranie przedmiotów cennych dla ofiary. Sprawcy często tłumaczą, że ich zachowanie agresywne było efektem niesubordynacji bądź niespełnienia jakichś oczekiwań (przysłowiowe hasło kampanii społecznej „Powstrzymać Przemoc Domową” z 1997 roku „bo zupa była za słona”).
2. **Przemoc fizyczną** jest nieco łatwiej zdefiniować, ponieważ jest to celowe działanie, w którym sprawca wykorzystuje swoją przewagę siłową w stosunku do innych członków rodziny. Agresor naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Ofiara doznaje bicia, szczypania, kopania,

policzkowania, popychania, torturowania, opluwania, uderzania, drapania, szarpania, duszenia czy nawet okaleczania, łamanie kończyn, przypalania papierosem bądź innymi żarzącymi się przedmiotami, duszenia oraz szeregu innych działań, które powodują u niej ból i cierpienie.

3. **Przemoc na tle seksualnym** oznacza stosowanie przymusu względem drugiej osoby na tym tle. Możemy mówić o wymuszaniu pożycia seksualnego, zmuszaniu do oglądania filmów lub pracy o tematyce pornograficznej. To także brutalne niechciane rozbieranie, gwałty, dotykanie w miejscach nieakceptowanych przez drugą osobę, sadystyczne formy współżycia, zmuszanie do odbywania stosunku z osobami trzecimi bądź przymuszanie do oglądania takich scen.

Człowiek pokrzywdzony nieustannie odczuwa lęk, napięcie, zrezygnowanie, brak sprawstwa. Dodatkowo ofiary przestępstw na tle seksualnym odczuwają wielkie poczucie winy oraz odpowiedzialność dotrzymania tajemnicy rodzinnej przed innymi ludźmi. Takie zdarzenie powoduje u nich zmiany w postrzeganiu innych ludzi oraz nawiązywanych z nimi relacji. Zmiany następują również w całym systemie behawioralnym, emocjonalnym i poznawczym. Nieustannie przeżywany lęk oraz poczucie odpowiedzialności za noszone w sobie krzywdy często zmusza takie osoby do zachowań autodestrukcyjnych: mają problem z używkami, stosują samookaleczanie, występują u nich myśli i próby samobójcze oraz liczne zachowania ryzykowne.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Celem działań jest podniesienie poziomu wiedzy i świadomości z zakresie odpowiedzialności dorosłych wobec dzieci – konieczności rozpoznawania symptomów zachowań przemocowych w rodzinie oraz ochrona dzieci przed przemocą w rodzinie, przygotowanie młodych ludzi do szukania pomocy w sytuacjach, gdy są ofiarami lub świadkami przemocy.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie oraz instytucji	- pogadanki z przedstawicielami służb mundurowych oraz osobami przeszkolonymi do udzielania pomocy	Specjalista OPS Zespół Interdyscyplinarny - Marta Fertala	Jedno spotkanie w roku	Rodzice/ opiekunowie i uczniowie

<p>udzielających pomocy osobom doświadczającym takiego zagrożenia.</p>	<p>osobom zagrożonym lub dotkniętym przemocą domową;</p>		<p>szkolnym np. szkoleniowa rada</p>	
<p>2. Zwiększenie świadomości istnienia wielu form pomocy – poprawa dostępności do jednostek interwencyjnych przy współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, prowadzenie poradnictwa, w szczególności działań informacyjnych i edukacyjnych dla osób dotkniętych lub zagrożonych przemocą domową.</p>	<p>- udostępnianie materiałów szkoleniowych (ulotek, broszur, filmów) informujących o problemie, program działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczo-wychowawczych kompetencji rodziców, w szczególności rodzin zagrożonych przemocą,</p> <p>- opracowanie oraz korzystanie gotowych materiałów informacyjnych mówiących o przyczynach i skutkach przemocy domowej;</p>	<p>Specjalista OPS Zespół Interdyscyplinarny - Marta Fertala</p>		<p>Rodzice/ opiekunowie i uczniowie</p>
<p>3. Rozbudzanie poczucia solidarności i braku obojętności na krzywdy ludzkie.</p>	<p>- przekazywanie informacji o instytucjach udzielających pomocy członkom rodziny przeżywających sytuacje kryzysowe,</p> <p>- uświadamianie rodziców i uczniów nt. przysługujących im</p>	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele religii/etyki, opiekunowie wolontariatu, chętni rodzice</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Rodzice/ opiekunowie i uczniowie</p>

	<p>praw- procedura Niebieskiej Karty (kto i kiedy może ją założyć),</p> <p>- zorganizowanie wykładu na temat sposobów udzielania pomocy uczniom dotkniętym przemocą w rodzinie i z objawami takiej przemocy.(Nauczyciele przedstawią formy przeciwdziałania zjawisku oraz poinformują, w jaki sposób reagować, kiedy sytuacja ma już miejsce. Nauczyciele zostaną zaznajomieni ze swoimi obowiązkami społecznymi, z procedurą Niebieskie Karty oraz przepisami prawa, które regulują ten problem.);</p>		
--	--	--	--

ROZDZIAŁ VI TRUDNOŚCI W NAUCE I MOTYWOWANIE UCZNIÓW

Wprowadzenie

Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym oraz wspieranie ucznia w przezwyciężaniu pojawiających się trudności w nauce jest zadaniem, przed którym stoją osoby dorosłe. Aby tego dokonać, niezbędne jest zapoznanie się z genezą istniejących problemów, czyli odpowiedzenie sobie na pytanie, dlaczego niektórzy uczniowie nie są w stanie sprostać stawianym przed nimi wymaganiom edukacyjnym. W trakcie przeprowadzania diagnozy zjawiska konieczne jest określenie przyczyn pojawiających się problemów w nauce u dzieci i młodzieży szkolnej. Wśród zaburzeń, które mogą mieć podłoże w samym uczniu, należy wymienić jego zdolności, umiejętności, poziom posiadanej wiedzy, przeżywane uczucia, cechy charakteru, dotychczasowe doświadczenia związane z podejmowaniem nauki, tendencje i przyzwyczajenia pojawiające się podczas nauki, poziom samodzielności oraz motywację do zdobywania wcześniej wyznaczonego celu. Bardzo ważny jest również aktualny okres rozwoju oraz ewentualne zakłócenia w rozwoju psychoruchowym ucznia (np. choroby lub komplikacje, które pojawiły się po chorobach, urazach na skutek wypadków losowych, które pogorszyły bądź pogarszają stan ucznia, zakłócenia będące wynikiem wrodzonych / nabytych defektów np. wady słuchu, wzroku, zakłócenia będące wynikiem opóźnień w rozwoju umysłowym lub psychoruchowym, zakłócenia wynikające z postrzegania świata zewnętrznego itp.). Pierwotnym środowiskiem, w którym żyje dziecko, jest rodzina bądź instytucja, w której dorasta, a zatem spędza wiele pierwszych lat swojego życia. Środowisko życia dziecka ma bardzo istotny wpływ na przyszłe funkcjonowanie i zdrowie młodego człowieka.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Cel – udzielenie uczniom pomocy w przezwyciężaniu problemów w nauce, zapewnienie im równych szans w przyszłości, kształtowanie postaw młodych ludzi i przysposabianie do zdrowego życia w społeczności szkolnej oraz poza nią.

Cele szczegółowe programu:

1. Trudności w nauce:

- Budowanie wiary we własne siły i umiejętności oraz kształtowanie wytrwałości w realizacji wyznaczonych celów.
- Poznawanie mnemotechnik i rozwinięcie nawyku stałego korzystania z dopasowanych do swoich potrzeb technik pamięciowych.

2. Motywowanie do nauki:

- Kształtowanie umiejętności organizacji czasu oraz przestrzeni do pracy.
- Budowa systematyczności w nauce oraz wypracowanie metody powtórek.
- Kształtowanie umiejętności oceny własnej pracy.
- Uświadamianie rodziców / opiekunów o konieczności wsparcia oraz okazywania dziecku akceptacji.
- Informowanie rodziców / opiekunów o sposobach pracy z dzieckiem.
- Wskazanie poradni, w których pracują specjaliści zajmujący się daną tematyką.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnoza wstępna i etapowa	- diagnoza zjawiska, - analiza raportów z diagnoz , - analiza uzyskanych wyników oraz dostosowanie działań profilaktycznych do indywidualnych potrzeb uczniów, - spotkania z rodzicami / opiekunami i stała współpraca, - spotkania ze specjalistami;	Nauczyciele poszczególnych przedmiotów, zespoły przedmiotowe, specjaliści	Zgodnie z potrzebami	Cała społeczność szkolna
2. Szkolenie nauczycieli na temat pomocy uczniom ze specyficznymi problemami w nauce.	- szkolenia; - spotkania ze specjalistami; - materiały szkoleniowe, literatura przedmiotu,	Dyrektor szkoły, zainteresowani nauczyciele	Wg potrzeb i oferty szkoleniowej	Nauczyciele i wychowawcy

<p>3. Pedagogizacja rodziców/ opiekunów dzieci na temat specyficznych trudności w nauce przejawianych przez uczniów zdrowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dostosowywanie form zajęć do potrzeb i możliwości uczniów ze specyficznymi problemami w nauce, - szkolenia na temat inteligencji emocjonalnej dzieci i młodzieży szkolnej oraz komunikacji interpersonalnej; - nawiązanie stałej współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Międzyrzeczu, - spotkania z psychologiem / pedagogiem szkolnym, psychologiem z PPP , psychoterapeutą, logopedą, - spotkania z wychowawcą i nauczycielami, - materiały szkoleniowe, informacyjne, - warsztaty uczące sposobów pracy z dzieckiem, - podkreślanie znaczenia konieczności samodzielnej pracy dydaktycznej dziecka, - stała współpraca z rodzicami ucznia; 	<p>Dyrektor szkoły, pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele poszczególnych przedmiotów</p>	<p>Przynajmniej dwa razy w roku szkolnym</p>	<p>Rodzice / opiekunowie uczniów</p>
<p>4. Wykształcenie u ucznia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - warsztaty, ćwiczenia, - ćwiczenia aktywizujące, 	<p>Pedagog szkolny, inni specjaliści</p>	<p>W razie potrzeb</p>	<p>Uczniowie i rodzice/opiekunowie</p>

umiejętności uczenia się.

- materiały ćwiczeniowe,
- spotkania ze specjalistami,

ROZDZIAŁ VII ZDROWY TRYB ŻYCIA

Wprowadzenie

Zdrowy tryb życia jest modnym oraz ciągle aktualnym tematem, który wymaga znacznego wsparcia wychowawczo-profilaktycznego szkoły. Na zdrowy tryb życia składa się między innymi: zdrowe odżywianie oraz aktywność fizyczna. Są one niezwykle ważną składową i warunkiem do uzyskania prawidłowego rozwoju fizycznego oraz intelektualnego człowieka. Przekładają się również na osiągnięte przez niego wyniki w nauce. Z tego powodu posiłki, które spożywa uczeń w domu i szkole powinny być odpowiednio przygotowane, aby zapewnić mu wystarczająco sił do nauki oraz zabawy. Należy pamiętać, że nie powinny również powodować nadmiernego pobudzenia dziecka (zawierać np. za dużej ilości cukrów) czy powodować otyłości. Drugą składową jest aktywność fizyczna. W profilaktyce oraz w leczeniu nadwagi i otyłości jest to bardzo istotny składnik życia człowieka. W przypadku uczniów szkoły podstawowej, gimnazjalnej oraz szkół ponadgimnazjalnych jego podstawę powinny stanowić zajęcia z wychowania fizycznego oraz zajęcia fakultatywne prowadzone przez szkołę. Szkoła, poza samą aktywnością fizyczną, kształtuje również postawy wobec niej.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Szkolna edukacja zdrowotna jest kolejnym z priorytetów działalności szkoły.

Cele główne to profilaktyka zdrowego stylu żywienia oraz promowanie aktywności fizycznej.

Cele szczegółowe:

1. Wzrost świadomości na temat jedzenia i jego jakości.
2. Nabycie nawyków żywieniowych.
3. Wzrost bądź nabycie zdolności samodzielnego przygotowywania pokarmów.
4. Popularyzacja aktywności fizycznej wśród uczniów.
5. Wzrost wiedzy na temat chorób związanych ze złym odżywianiem, brakiem ruchu czy utrzymywaniem niewłaściwej/ nieodpowiedniej higieny osobistej.

6. Nawiązanie lepszej współpracy z rodzicami/ opiekunami uczniów.
7. Polepszenie atmosfery w szkole
8. Poprawa wyników nauczania i osiągnięć uczniów.
9. Zmniejszenie ilości absencji dzieci na zajęciach, lepsza współpraca szkoły z otoczeniem lokalnym.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnoza zjawiska oraz praca nad poprawą / ulepszeniem stanu obecnego.	<ul style="list-style-type: none"> - badania diagnostyczne, ewaluacja, - kontrola zachowania, - spotkania prowadzone przez specjalistów; 	Nauczyciele wychowania fizycznego, nauczyciele wychowania do życia w rodzinie	Raz w roku	Uczniowie
2. Propagowanie wśród uczniów zdrowego trybu życia.	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia aktywizujące, - konkursy taneczne, wokalne, sportowe, - warsztaty, rajdy, - zajęcia plastyczne, - zajęcia sportowe, - dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych, - propagowanie zasad zdrowego odżywiania , - propagowanie życia bez używek; 	Wszyscy nauczyciele, pielęgniarka szkolna, dietetyk szkolny	Cały rok szkolny	Uczniowie

<p>3. Uświadamianie istnienia chorób cywilizacyjnych.</p> <p>4. Uświadamianie znaczenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym.</p> <p>5. Rozbudzanie świadomości uczniów na temat wpływu reklamy na ich wybory życiowe.</p> <p>6. Uświadamianie znaczenia dla zdrowia człowieka higieny jamy ustnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - materiały informacyjne, - pogadanki, - ćwiczenia aktywizujące, - badania i sporządzenia ewaluacji, - e-lekcje, - popularyzacja materiałów edukacyjnych, - ćwiczenia w miasteczku ruchu drogowego, - uczenie się zasad ruchu drogowego w praktyce (karta rowerowa itp.), - wyrabianie nawyków higienicznych (mycie zębów, mycie rąk itp.); 	<p>Nauczyciele WDŻ, Wychowawcy, nauczyciel EDB, pielęgniarka szkolna, dietetyk</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Uczniowie</p>
<p>7. Zwiększenie zdolności wykrywania i radzenia sobie z osobami będącymi pod wpływem środków psychoaktywnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - materiały edukacyjne, - pogadanki, spotkania ze specjalistami, - tematyczne godziny wychowawcze, - szkolenia dla rodziców, - szkolenie rady pedagogicznej; 	<p>Dyrektor szkoły, pedagog, wychowawcy</p>	<p>Raz w roku</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy, rodzice/ opiekunowie uczniów</p>
<p>8. Pedagogizacja rodziców/ opiekunów, zapoznanie ze specyfiką tematyki (sposoby promowania zdrowego stylu życia oraz reagowania w sytuacjach zagrożenia)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - filmy, materiały edukacyjne, - zajęcia sportowe, aktywizujące, - pogadanki, - rozmowy, konsultacje z nauczycielami, - dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych; 			<p>Rodzice i opiekunowie uczniów</p>

ROZDZIAŁ VIII BEZPIECZEŃSTWO W SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ

Wprowadzenie

Przedmiotem nieustannej troski dorosłych powinno być dążenie do stworzenia dzieciom warunków do nauki, zabawy i wypoczynku w przyjaznej, radosnej atmosferze. Niestety ,żyjemy w czasach, gdzie na co dzień spotykamy się z wypadkami bądź sami im ulegamy. Zadaniem dyrektora szkoły jest zadbanie o bezpieczeństwo i zdrowy pobyt swoich podopiecznych i pracowników na terenie szkoły.

Bezpieczeństwo w społeczności szkolnej

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom ministerstwa, rodziców, opiekunów, wychowawców i nauczycieli przeprowadza się działania o charakterze wychowawczo-profilaktycznym. Przyczynią się one do zapewnienia odpowiedniego i bezpiecznego środowiska pracy i nauki dla osób przebywających na terenie szkoły bądź pozostających pod opieką wychowawców podczas zajęć prowadzonych poza jej granicami.

Cel prowadzonych działań :

1. Poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie szkoły, w jej obrębie i poza nią.
2. Prowadzenie analizy i działań profilaktycznych w stosunku do zachowań społecznie nieakceptowanych.
3. Profilaktyka zachowań ryzykownych.
4. Intensyfikacja wspólnych (przy współpracy rodziców i nauczycieli) działań wychowawczych.
5. Kształtowanie umiejętności bezpiecznych zachowań i radzenie sobie w sytuacjach skomplikowanych i trudnych.
6. Tworzenie tradycji i więzi ze szkołą.
7. Budowanie schematów reagowania w sytuacjach kryzysowych.

8. Uświadomienie rodzicom i nauczycielom istoty problemu alienowania uczniów.
9. Przypomnienie panujących w szkole zasad i norm postępowania.
10. Budowanie szacunku do nauczycieli i pracowników szkoły.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie szkoły, w jej obrębie i poza nią.	- badanie ewaluacyjne, interpretacja uzyskanych wyników oraz dobranie odpowiednich działań wychowawczo-profilaktycznych, - spotkania informacyjne;	Dyrektor szkoły, społeczny inspektor BHP	Przynajmniej raz w roku	Cała społeczność szkolna
2. Zaznajomienie uczniów z praktyczną formą pierwszej pomocy.	- spotkania ze specjalistami, pracownikami służb medycznych i/lub paramedycznych, - warsztaty, lekcje wychowawcze, - e-lekcje, - lekcje EDB;	Specjaliści, wychowawcy, pielęgniarka szkolna , nauczyciel EDB	Cały rok szkolny	Uczniowie
3. Profilaktyka zachowań agresywnych, przemocowych oraz związanych z cyberprzemocą.	- spotkania ze specjalistami np. funkcjonariusze policji, straży pożarnej, pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, - e-lekcje, - lekcje WDŻ,	Dyrektor szkoły, pedagog, specjalista terapii uzależnień, wychowawcy, nauczyciel WDŻ,	Cały rok szkolny	Uczniowie
4. Profilaktyka uzależnień (od środków psychoaktywnych, uzależnienia	- programy profilaktyczne („Spójr	KPP, sąd		Nauczyciele i wychowawcy

<p>behawioralne).</p> <p>5.Zachęcanie rodziców / opiekunów do częstszego uczestnictwa w życiu szkoły. Nawiązanie stałej współpracy z rodzicami.</p>	<p>inaczej” lub inne),</p> <ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze; - udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych, - spotkania z rodzicami grupowo i indywidualnie, - spotkania informacyjne ze specjalistami, - materiały informacyjne, broszury; - spotkania z psychologiem PPP / pedagogiem szkolnym, - angażowanie rodziców w imprezy szkolne, dyskoteki, projekty, apele, imprezy szkolne, - współpraca z wychowawcą, - warsztaty dla rodziców; 	<p>Pedagog szkolny, wychowawcy klas</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Rodzice/ opiekunowie prawni</p>
---	--	---	-----------------------------	--

ROZDZIAŁ IX TRUDNOŚCI W NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW RÓWIEŚNICZYCH

Wprowadzenie

Program Wychowawczo-Profilaktyczny ma na celu wspomóc uczniów w ich trudnościach w nawiązywaniu relacji ze swoimi kolegami i koleżankami ze szkolnych ławek. Opisuje działania zawierające propozycje osiągnięcia wyznaczonego celu .

Program Wychowawczo - Profilaktyczny

Cele:

1. Kształtowanie prawidłowych postaw społecznych.
2. Rozwijanie umiejętności nawiązywania prawidłowych relacji z rówieśnikami.
3. Przygotowanie dzieci do rozsądnego i samodzielnego życia w społeczeństwie.
4. Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i opiekunów uczniów.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Propagowanie aktywności i twórczego myślenia uczniów.	- praca indywidualna, - burza mózgów, - referaty, samodzielne wystąpienia, - debata Oxfordzka, - przedstawienia teatralne, - praca w wolontariacie,	Wychowawcy klas, opiekunowie samorządu, opiekunowie wolontariatu, opiekunowie poszczególnych kół zainteresowań	Cały rok szkolny	uczniowie

<p>2. Kształtowanie właściwych relacji międzyludzkich.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - praca w Samorządzie Uczniowskim, - koło dziennikarskie; - modelowanie właściwych postaw przez pracowników szkoły, - utrwalanie i rozwijanie nabytych kompetencji podczas lekcji, projektów, wycieczek szkolnych, zawodów sportowych, itp., - prelekcje, 	<p>Wszyscy pracownicy szkoły</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>uczniowie</p>
<p>3. Rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i opiekunów uczniów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - broszury, materiały informacyjne, - szkolenia rady pedagogicznej, - doksztalcanie zawodowe nauczycieli; 	<p>Dyrektor szkoły</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Nauczyciele, wychowawcy, rodzice/ opiekunowie uczniów</p>

ROZDZIAŁ X ŚRODKI PSYCHOAKTYWNE

Wprowadzenie

Szkoła oraz nauczyciele mają do spełnienia podobne zadanie jak rodzice: powstrzymać dzieci przed sięgnięciem po narkotyki. Spędzają z nimi bowiem dużą część czasu, stają się ich autorytetem, mają wielki wpływ na ich rozwój. Rolą szkoły, wszystkich osób zaangażowanych w proces wychowawczy jest identyfikacja zachowań ryzykownych uczniów i związanych z tym zagrożeń. Grupami szczególnie narażonymi na używanie substancji psychoaktywnych są dzieci i młodzież pozostające bez opieki rodzicielskiej, „dzieci ulicy”, niepełnoletnie osoby popełniające czyny karalne, osoby zagrożone demoralizacją, dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem społecznym, a także młodzież z zaburzeniami zachowania oraz koncentracji i uwagi. Grupy młodzieży zagrożonej wymagają szczególnych oddziaływań profilaktycznych prowadzących do zmiany stylu życia i zaprzestania używania narkotyków, w szczególności działań zwiększających wiedzę na temat skutków używania środków odurzających, substancji psychotropowych i środków zastępczych, kształtujących przekonania normatywne i postawy prozdrowotne, a także zmniejszających deficyty umiejętności psychospołecznych. Wnioski z wielu badań naukowych wskazują, że jeśli działania na rzecz zapobiegania narkomanii mają być skuteczne, muszą wykorzystywać współczesną wiedzę na temat czynników chroniących, czynników ryzyka oraz modeli teoretycznych wyjaśniających zjawisko inicjacji narkotykowej i rozwijania się problemowego wzoru używania substancji psychoaktywnych.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny

Program Wychowawczo-Profilaktyczny ma na celu skuteczne przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów .

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Przeprowadzenie badań diagnostycznych występowanie problemu i wdrożenie działań profilaktycznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie badań, ewaluacji, przeprowadzenie badania ankietowego wśród nauczycieli, wychowawców, chętnych rodziców/ opiekunów uczniów, dyrekcji szkoły w celu zapoznania się z aktualnym poziomem podatności środowiska bądź aktualnie istniejącym zagrożeniem, ilością sytuacji problemowych w szkole, - sporządzenie analizy uzyskanych wyników oraz zapoznanie z nimi całej społeczności szkolnej (raport psychologa/ pedagoga szkolnego) , - stworzenie propozycji działań wychowawczo-profilaktycznych mających na celu wypracowanie mechanizmów prewencyjnych, wspierających poczucie własnej wartości oraz umiejętność asertywnego wyrażania swojego zdania; - przeprowadzenie ponownej ewaluacji po około roku; 	<p>Zespół nauczycieli powołanych w tym celu</p>	<p>Raz do roku</p>	<p>Cała społeczność szkolna</p>

<p>2. Przeprowadzenie wśród nauczycieli i wychowawców szkolenia zwiększającego wiedzę dotyczącą rozpoznawania oraz przeciwdziałania zagrożeniom płynącym z używania substancji psychoaktywnych przez uczniów.</p>	<p>- stałe monitorowanie przestrzegania regulaminu szkoły oraz analizowanie, z którymi regułami społeczność szkolna ma problem i co jest tego przyczyną;</p> <p>- szkolenia, - spotkania z specjalistą terapii uzależnień, funkcjonariuszem policji, psychologiem, itp. organizacja spotkania z pracownikami policji – zapoznanie nauczycieli z konsekwencjami prawnymi i dostępnymi metodami reakcji na zidentyfikowany problem, - zorganizowanie spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym;</p>	<p>Pedagog Specjalista terapii uzależnień</p>		<p>Nauczyciele i wychowawcy</p>
<p>3. Udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców / opiekunów uczniów w przypadku używania środków i substancji</p>	<p>- materiały informacyjne i edukacyjne, gazetka szkolna, gazetki klasowe, strona internetowa szkoły, e-gazeta szkolna;</p>	<p>Pedagog szkolny</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Rodzice / opiekunowie uczniów, uczniowie</p>

<p>psychoaktywnych.</p> <p>4. Kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, asertywności, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - promocja aktywności fizycznej jako metody radzenia sobie ze stresem – zachęcanie uczniów do udziału w proponowanych przez szkołę fakultatywnych zajęciach sportowych, spotkania ze znanymi lokalnie sportowcami, przeprowadzenie wywiadów z osobami ćwiczącymi regularnie, spotkania z osobami prowadzącymi zajęcia tańca, fitness, pracującymi na siłowni, itp., - zapraszanie na lekcje wychowawcze specjalistów (np. lekarza/dietetyka, który przedstawi zasady właściwego odżywiania i jego wpływ na ciało, mózg oraz radzenie sobie ze stresem), - zajęcia prowadzone przez pielęgniarkę szkolną uzupełniające wiedzę uczniów na temat higieny osobistej, - promocja zdrowego i aktywnego trybu życia we wsparciu 	<p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog</p>		<p>Uczniowie</p>
---	---	--	--	------------------

<p>5. Przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej.</p>	<p>rozpoznawanych sportowców, podróżników itp. (sposoby osiągnięcia zamierzonego celu);</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozszerzenie oferty pozalekcyjnych zajęć sportowych i kulturalnych (np. formowanie szkolnych drużyn w różnych dyscyplinach sportowych reprezentujących szkołę na zawodach; umożliwienie uczniom nauki gry w szachy, gry planszowe, utworzenie kółka teatralnego, wybór uczniów do udziału w konkursach recytatorskich, organizacja muzycznego zespołu szkolnego) - wspieranie uczniów z rodzin o złej sytuacji finansowej - prowadzenie działań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej - organizacja spotkań rodziców / opiekunów prawnych z uczniem oraz specjalistą terapii uzależnień - udostępnienie danych dotyczących czasu pracy psychologa/pedagoga szkolnego oraz terminów przyjęć uczniów przez tych specjalistów, zarówno zatrudnionych w szkole 			
---	---	--	--	--

	jak i w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.			
--	---	--	--	--